

SELMECZBÁNYAI HIRADÓ

VEGYES TARTALMU HETILAP
SELMEC- ÉS BÉLABÁNYA SZ. KIR. VÁROS HIVATALOS ÉRTESEITOJE.

Egy évre 8 korona. Félévre 4 korona. Negyedévre 2 korona.

Egyes szám ára 20 fillér.

Hirdetések megállapodás szerint számítanak.

— Nyitlatter díja soronként 20 fillér. —

Felolvas szerkesztő és lapigazgató:

KUTI ISTVAN

Az expediciót s hirdetőket illető reklamációk a lapkezelő

Joerges Ágost özvegye és fia

céghez intézendők, hova az összes pénzküldeményük is küldendőek.

MEJELLEN MINDEN VASÁRNAP.

Hontvármegye és Selmecbánya kiállítása.

A komoly munka jegyében indult meg az új esztendő Hontvármegyében, amelynek területén fekszik városunk is — Selmec- és Bélabánya sz. kir. város.

A vármegye gazdasági egyesülete elhatározta, hogy gazdasági és ipari kiállítást rendez a folyó esztendő őszén. A kiállítás gazdasági részét a megye, ipari részét azonban városunk kell, hogy ellássa, mint a vármegye legfejlettebb iparral és kereskedelemmel bíró városa.

Városunk törvényhatósági bizottsága belátva a kiállítás nagy erkölcsi és anyagi hasznát e havi közgyűlésében egyhangulag elhatározta, hogy a kiállításon részt vesz Selmecbánya város is s előre látható az, hogy ha városunk gyári, ipari vállalatai és a kis- és háziipart őkök részt fognak venni a kiállításon akkor a kiállításnak ipari része feltétlenül sikerülni fog s ez esetben hasznossal is fog járni.

Csak a kishittség mondhatja azt, hogy városunk minden vonalon hanyatlak, s akik állandóan ezt hangoztatják bizony nem végeznek hazafias munkát. Nem mondjuk, hogy vezető szerepet visz városunk ipara a haladás terén, de igenis fejlett és erős

annya, hogy a siker biztos reményével jelenhetik meg a kiállításon.

Gyáraink közül a cipőgyár, kötő- és szövőgyár, az ing- és felhőneműgyár olyan ipari cikkeket készítenek, amelyek ország-szerte sőt az ország határain túl is keresettek. Az ő kiállításuk mindenestre becses része lesz a kiállításnak.

Agyagiparunk, a kályha, pipa ipar rég híres az országban. A Krause József faragászati műhelyének gyártmányai sikerrel versenyeznek a külföldi rokon ipareikkel; Fizoly Károly műlakatos ipari cikkei csín és szoliditás tekintetében elsőrendűek; szobafestő, cím- és címerfestő iparunk szintén igen fejlett; műasztalosaink gyártmányai pár évvel ezelőtt az ipari szövetkezet útján messzi földön keresettek voltak; sütő- és pékiparunk oly fokon áll, hogy nincs is vidéki városa az egész országnak, amely megelőznie minket. Egyszóval kisiparunk fejlett s bárhol megállja a versenyt s baja csak az, hogy piaca nincsen s épen ezért tartjuk rendkívül hasznosnak a kiállítást és azért ajánljuk az azonvaló részvétel, hogy távolb vidéken is megismerjék iparosaink rátermettségét, szoliditását, hogy gyártmányai ipareikkel távolb vidéken is piacot találjanak.

Ne feledkezzünk meg házi iparunkról sem. Csipkénk a legmagasabb körökben is feltűnést keltett s az egész országban keresett divateikk; fűz-kosár fonásunk, dacára annak, hogy csak egy esztendeje üzik itten, máris jó névnek örvend.

Városunk a becsületes munka városa; a kiállítás a munka ünnepe lesz.

Vegyük tehát részt, kiki tehetsége szerint, jó akarattal, igyekezettel, hogy ez az ünnep mentől szebb, mentől sikerteltebb legyen.

Ami érdekünk, hogy iparunk fejlettségéről, iparosaink készültégéről, szoliditágáról mentől nagyobb vidék szerezzen tudomást, s ez meg fog történni akkor, ha mentől intezivebben veszünk részt a kiállításán.

A véka alá rejtett gyertya nem világít. Ez áll a szük piacra szorított iparra nézve is. Piacot, mentől tágasabb, nagyobb piacot kell keresnünk, teremtünk ipari cikkeink számára, s akkor nem lesz okunk a panaszra, amivel különben is vajnai keveset lendítettünk sorsunkon.

Segíts magadon s az Isten is megsegít, azt mondja a magyar példabeszéd s hogy igazat mond, azt senki nem vitathatja el.

A telefon.

Irtá: Benda Jenő.

1.

Egy férj beszélt nekem. Kis formájú, sápadt gnóm arcu ember, akinek erőteljes királyi termetű asszony volt a felesége.

A csunya emberek gonosz átka gyötör. A város legszebb asszonya a feleségem; más férj boldog lenne, hogy ez a földre szállt szőke csoda az övé. Nekem azonban gyötrellem ez a szerencse. Mért nem merem elhinni, hogy ez az emberfölötti boldogság az enyém. Kérdezem magamtól, mivel érdemeltem meg a sorstól ezt a nagy kegyet, nem merem elhinni, hogy igazán szeressen az asszonyom. Folytonosan az kérdezem magamtól: «Mi oka van ennek az asszonynak arra, hogy melletted maradjon? Csunya vagy, ügyetlen vagy, gyámoltalan, gyöngye férfi, csak nem képezed, hogy igaz hajlama szerint szeretessen egy olyan asszony, mint amilyen az? A feleséged lett, mert jó keresetű ember vagy, kényelemben, jómódban tudod eltartani. Pénzen vetted meg, mint a hogy a tőzsdén vásárolod a buzát és a gabonát. De megcsal az asszony, egész bizonyos hogy megcsal, lehetetlen, hogy meg ne csaljon! Nevetséges, ostoba barom vagy, kacagnak rajtad, az utcán újjal mutatnak rád az emberek. «Nyisd ki a szemedet!»

És az egész életem abban telik el, hogy nyitva tartom a szememet, ha elmegek hazulról,

az jut az eszembe, vajjon hol van, hová megy most az asszony? Elképzelem, ahogy erősen elfátyolozva, kisurran hazulról és bérkocsiba el. Legsürgősebb munka közben eszembe jut, hogy most ebben a percben érkezik meg az asszony, az én asszonyom, egy idegen férfi lakására, aki öléssel, csókkal fogadja. S nem bírok tovább magammal, rohanok bába. Látni, otthon van-e? Rettenő ez, rettenő!

Most azonban kitaláltam valamit, amit némi- meg megnyugtát. Bevezettettem lakásomba a telefont. Egész napomat az irodámban kell töltö- nem, különben nem megy az üzlet, pedig az iroda messze esik a lakásomtól. Tudja a gazda szemel! Manapság minden, «prokurista», minden alkalmazott, le az utolsó kifutó fiúig szerszédett gázember. Én nem tudom, hová jár a világ! Nos hát most egész nap nyugodtan ülök az irodámban, az iro- asztalom mellett, ha meglep a nyugtalanság, ott van mellettem a telefon kagyló. «Halló! 34—56!» Egyszerre meg van az összeköttetés és beszélék az asszonnyal. Hallom a hangját, tudom, hogy otthon van, s ez megnyugtátja az idegeimet. S más örömmöm is van! Csaknem minden nap a feleségem maga szólít fel, az éles! Megkérli, hogy érzen magam, sok-e a dolgom. Ilyenkor mindig érzem magam, hogy olyan gyalázatosan tud- takam gyanakodni, s olyan csunya feltevésekkel bántottam meg azt az ártatlan asszonyt, aki ilyen gyöngéd és jó hozzám. Áldás ez a telefon, barátom, igazi áldás!

II.

Egy asszony beszélte nekem. Erőteljes, királyi- női termetű, gyönyörűséges szép szőke asszony, akinek kis formájú, sápadt, gnóm arcu ember volt az ura:

— No és aztán! Ha már tudja, bevallom: Megcsalom az urat! Megcsalom, mert nem szeretem, s jogom van nekem is a szerelemhez? Azt hiszi, irigylendő állapot az, hogy bujkálnom, alakoskodnom kell azért, ami más asszonynak természetes joga, az üdvösség hozó mindennapi csókért? A férjem egy féltékeny vadállat, örkök- sen a legnagyobb veszedelemnek teszem ki magam. Eddig egy nyugodt percem nem volt miatta, ha egy órára elmentem hazulról, rohantam vissza, mert az az ember lépten nyomon hazaszaladt és kémkedett utánam. Most végre nyugodtabb lett az életem, mert tudja mit talált ki az a szemár, hogy engem ellenőrizzen? Bevezetette lakásunkba a telefont s minden negyedórában inspicál, otthon vagyok-e?

— Nos és? Ez magának nagyon kellemet- len lehet! — Dehogy! Oh be rövid eszűek maguk férfiak! Ha telefonoz az a majom, tudom bizo- nyosan, hogy az irodában van, jó félóra járás- nyira tőlem. Egy félóra alatt, ha én nem is me- hetek el hazulról, más el jöhet hozzám. Hiszen ért engem! Valóságos áldás ez a telefon barátom! Valóságos áldás!

Selmeci Petőfi emlékek.

I.

Ab ovo kezdem, ha nem is ab ovo, mert az őregapámhoz fűződik, amit el akarok mondani Petőfiről. Teszem ezt különösen azért is, hogy adataim hitelességét beigazoljam a nagyközönség előtt.

Őregapám pozsonyi pap, teológiai tanár és emellett író ember volt. Már a szabadságharc alatt buzgó forgatta tollát Kossuth érdekében s a nagy nemzeti gyász beköszöntével majdnem tragikus végű fogságot szenvedett egy éles cikkéért. A bilincset különben Gregussal, nagy esztétikusunkkal viselte. Később az irodalomnak igen sok ágában dolgozott s kiváló műfordításai révén a Kisfaludy Társaság is tagjává választotta. Tevékeny része volt a pozsonyi Toldy-Kör létrehozásában, mely első s ma már szép eredményekkel dicsőkedő eszköze Pozsony magyarosításának. Mindezek olyan dolgok, mik jól esnek az unokának, de legjobban esik, sőt büszkeséggem, hogy nagyapám barátja volt Petőfinek. — Igen; ha mások büszkéek az ősi cimerre, én büszke lehetek a barátságra!

Ha nem lebeg is előtűnk e helyen az irodalomtörténet újabb bölcséleti iránya, mely minden irodalmi jelenséget lélektan alapon magyaráz, kötelesek vagyunk minden kis adatot összehordani, hogy az a csodálatosan szép mozaik: Petőfi lelke, a maga lehető teljességében álljon előtűnk Tartozunk ezzel annyival is inkább mert Petőfit még ma is sokan rosszul ismerik s bizony a rágalom fullánkja is elég gyakran éri tiszta jellemét.

Nagyapámnak van egy kis könyve, «Néhány év Petőfi életéből» címmel. Ez a könyv ma már oly ritka, hogy eddig magamnak sem sikerült megszerezni. De kezembem van néhány kézirati főljegyzés s ezek a legközvetlenebb források képezik alapját annak, amit Petőfiről írok s hiszem, hogy az érdekelni is fogja azokat, kik Petőfi iránt érdeklődnek.

Petőfi 1838-iki augusztus végén ment Selmecre s midőn itt beiratkozott az evangélikus főiskolába annak Magyar Literatúri Társaságába is belépett. E társaságnak akkor őregapám volt a másodelnöke és hozzá nyújtotta be Petőfi «Tünődés» című költeményét, melyet több kiadás hibásan Páparól keltet. A bírálata a legnagyobb elismeréssel szövegezt a versről s a szavakkal végződött: «Ha szép tehetségével szorgalom párosul, idővel jeles költőnk közt fog helyet foglalhatni.» — Ime az első jóslata Petőfi nagyságának, melyet az idő annyira beteljesített.

Ezután nap-nap után találkoztak egymással s igaz, szív szerint való barátság fejlődött közöttük. Együtt olvastak s lettek megjegyzéseiket az olvasatok fölött; Petőfi legkedvesebb olvasmányáa Vörösmarty volt. Költői tehetségéből kiválóan vidorsága tette őt szeretetmélvő nagyapám előtt. Ha baj érte, azt nagyon nehezen viselte az első percben; komor, szótlan, ingerlékeny lett, de a másodikkal már ismét a régi Petőfi. Két hé vágya volt már akkor, hogy nevét (Petrovics) megmagyarosítsa és hogy színészské legyen. Anyyira szerette a színészetet, hogy mikor Selmecen megjelent egy vándorlóm német színtársulat, annak előadásait minden nap látogatta, bár ezt az iskola törvényei szigorúan tiltották. Szállása egy részeges kamarai hajduknál volt, ki mit sem tudva Petőfi esti kimaradásainak okáról tanárainál korhelykedéssel vándolta be. Erősen hiszem, hogy holmi lakásbátrátlak játszottja itt a főszerepet. Anyi bizonyos, hogy a színház látogatására szükséges pénzt egy és más holmijának eladásával szerezte meg. A dorgálás természetesen nem maradt el tanárai részéről, sőt ettől fogva különös hűveléssel viselkedett iránta. Emellett gazdája leveleit átjának melyben kicsapongással vándolta. Ebből ugyan egy szövege sem igaz, de arra elég volt, hogy az apát, ki oly sok reményt kötött Sándor fiához, a legnagyobb

mértékben elkeserítse. Tetőpontra juttatta ezt az elkeseredést a február elején tartott felévi vizsgálat eredménye s e tekintetben igen sok levedés élt a közéletben, ami leginkább a «Deák pályám» c. költemény szó szerint vételeiből ered. Petőfi osztályzata a következő volt:

Ex moribus: Classis 1 ma (prima).

Ex poetica: Classis 1 ma.

Ex geographia antiqua: Classis 1 ma.

Ex interpretatione auctorum lat: Classis 1 ma.

Ex exercitiis styli: Classis 1 ma.

Ex doctrina fidei: Classis 1 ma ex ult.

Ex antiquitatus Romanis: Classis 1 ma ex ult.

Ex historia patria: Classis 2.

A költészetanból és magyar történelemből való osztályzata mutatja leginkább tanárai igazságtalan voltát, mert ha nem foglalkozott is szívesen a latinul előadott és latin auctorokból kompilált költészetannal, de nagyon valószínű, hogy lényegében már akkor is jobban értett hozzá, mint tanára. A magyar történelmet pedig a legnagyobb buzgalommal tanulta, csak hogy nem az iskolai könyvből, hanem az akkori legjobb magyar művekből. Ez az akkori magoló rendszert nem legítette ki. Stilusa valamennyi osztálytársai közt a legjobb volt.

* Február 10-ike körül nagyon elkeseredetten állított be őregapámhoz s mikor a baja felől tudakozódott, így válaszolt:

— Hagyj békét, pajtás; soha sem volt okom busulni, csak most.

Nagyapám tovább faggatta, mire ő — «Itt van, olvasd» — szóval egy levelet adott át neki s egy könyv rezzett szempilláján. — Szomorú levél volt valóban; atyja tudtára adta benne, hogy elveszi róla a kezét és sorsára bizza, Petőfit azt is keserítette, hogy egy idő óta tanárai gunnyának celtáblája volt s midőn az említett levelet megkapta, rögtön megfogant lelkében az elhatározás, hogy elhagyja Selmecet. Nagyapám vizsgáltni akarta s azzal biztatta, hogy ha felvilágosítja apját a valóságról, ez megbocsát neki és megengesztelődik.

— Sshasem — felelte Petőfi — ismerem atyámat de különben is kegyelemért eszedeni atyámmal sem fogok.

Hogy elhagyja Selmecet, azzal már tisztában volt; kárba esett minden elnevezés, rábeszélés, de hová, merre megy, azt maga sem tudta.

— Hát pénzt hol veszel az utra? — kérdezte őregapám.

— Elmegyek a pápista paphoz, — szölte, — és azt mondom neki, hogy Vácra a püspökhöz akarok menni, hogy átérjek. Akkor tudom, ad utravalót.

Ez nem volt tréfa, bár Petőfi maga is nevetett rajta s többé nem is busult. Csakugyan elment a katolikus paphoz és 2 forintot kapott tőle. Ez bizony utravalónak vajmi kevés volt, ugy, hogy mire a paplakról visszatért, el is költötte. Betért ugyanis egy cukrászhoz s ott néhány darab süteményt és egy üveg likőrt vásárolt, amit busu vacsoráira szánt. Nagyapám örült, hogy most már talán letező szándékáról, de nem úgy tett. Kabát alatt odahordta szállásáról kevés holmiját, nehogy gazdája, kinél néhány forint tartozása is volt, észre vegye elmenetelét. Utiköltséggül egy-két könyvért adta el. Az ójszakát együtt töltötték beszélgetve, ugyszólván álmatlanul. Hajnalban e szavakkal óbredt: «Pajtás — én megyek» Egy fehér vászontarisznyát akasztott vállára; abba rakta ruháit és menni készült. Lehetetlen volt tervéről lebeszélni. Pucszúszuk érzéken volt, olyan érzékeny, amin csak két romlatlan, teitetést nem ismerő szív közt lehet. Azután megígérték, hogy sorsukról egymást értesíteni fogják és Petőfi utnak indult.

Vajon nem repült volna-e meg a gyöngéden szerető anyai szív, ha látja, amint az apától ki-

tagadott fia azon a szomorú, hideg téli reggelen nekivág a gygyvilágnak — gyalog, elhagyatva, árván, — egyedül... ?

II.

Említettem fentebb Petőfiének és őregapámnak köcsönös ígéreát, melyet Selmecen való elválásukkor tettek, hogy sorsukról értesíteni fogják egymást. Ígérteket be is váltották; leveleztek egymással egészen 1845-ig. Ebből az időből Petőfiének nagy levelét őrizgette nagyapám a legnagyobb kegyelettel, de — sajnos — ma már csak egy van közülük édesapám birtokában Halála évében (1875) többen is kölcsönkérték a leveleket, halála után pedig csak egy került vissza; a többiről azt sem tudták, kinél keresésk. Még szerencse, hogy, kettő a Petőfi-társaság kéziratgyűjteményébe került; a negyedikről nem tudok. Ilyen módon tűnt el Petőfiének latin könyve is, melyet szerzőjéről Donának neveztek, pedig ez egyike volt a legérdekesebb ereklyéknek. A könyv táblájának belső felére egy olyanféle kis vers volt írva, amilyeneket ma is látunk a falusi gyermekek iskoláskönyveiben meg a felnőttek énekeskönyvében, csak hogy ez latin vers volt, gyermekek határozatlan betűkkel írva s körülkanyarítva egy girbe-görbe vonallal. Így hangzott:

«Hic liber est meus,

Testis est deus

Alexander natus.

Petrovics vocatus.

Ezt a könyvet Petőfi Aszódon használta; nagyapám Selmecen jutott hozzá, de hogy hova került s megvan-e valahol, nem tudom.

Irodalomtörténeti szempontból is érdekesebb az az egyetlen megmaradt levél, melyet most kezembem tartok. Fakó, elsárgult papir; ludtollal írt finom karcus betűk. Olyan szép tiszták ezek a sorok, mint írjuk lelke s valahányszor látom e levelet, mindig bizonyos ünnepi hatást gyakorol rám. Ezt a papírosat a legnagyobb magyar költő keze érintette; ezek a fakult betűk egy lángelme gondolatait zárták magukba közvetlenül születésükkor. S köze volt e gondolatokhoz annak a nagy szívekn is, melyet akkor a legigazabbar barátság érzelmé töltött el az én ősom iránt...

Aki írta, és akinek írta, regben porladnak, de az író lelkeből itt van egy parány ezeken a sorokban. Közölöm tehát a levelet egész terjedelmében, betűről-betűre:

Édes Lajos barátom!

Mi kínosan vártam az időt, melyben felőled ismét valamit hallhassak, holléted végre megtudhassam. És eljött az, s mondjam-e mi örömemre? Használom az első percet s elődbe öntöm baráti keblem ömledézéseit. Holléted Domanovszky* barátunktól tudtam tudta meg, aki tapintásvaival együtt szünnapokra Ajkára (gondolom Veszprém megyébe) ment Pápan keresztül. Itt beszéltem vele. De tudnod kell, mint jöttem Pápra, mint telepedtem meg, mert megbeszéltem!

Veled utóljára Pozsonyban beszéltem, — per longum et latum mondam el történetemet, ha meg nem unod, — onnan szüleimhez Pestre mentem, Pestről fel Selmecre testimoniumért s onnan vissza szüleimhez. Ezek örültek, hogy a katonaságtól megszabadultam, de — képzeld, barátom! — azt akarták, hogy mérszáros legyek, én és mesterember!

Ennek két oka volt. Először az anyám engem mindig jobban szeretett volna látni húst mérni, mint jambusokat, troucheusokat faragni. Másodszor — és ez már fontosabb! — szüleim elszegényedtek, annyira, hogy engem tanulásonban segíteni nem voltak képesek. Azonban — gondolhatod — hogy ha még tíz ily fontos ok lett volna is, ebben velők meg nem egyezem. Én tehát jobb időket várva két hónapot (841-iki

* Domanovszky a Magyar Társaság titkára s Petőfinek barátja volt Selmecen. Sz. L.

május és június) honn tölték s t'annyira hozzáim szokott azon ragaszkodó jó vendég, mirdl Vörösmarty mondja: »holdvilág az arcd, kálha természet, stb.» hogy eltökélt, de erővel elszakadni.

S ugy lón. Pesre menék, de itt semmi kedvező szél nem fult, nem is lengedezett; tovább folytatam tehát utamat (á la »hü bele Balázs«.) Fűd fel s innen átkelve a Balatonon, Somogyon, Veszprémen keresztül Tolnába Ozorára (a fentebbi vármegyébe) jövek, itt színeszek degálnak, velök megbarátkozom s — színeszek leszek. Három hónapig színeskedtem, társaságunk tönkrejuttot s én »balszerencse közt, oly sok vizsály után, megfogva bár, de törve nem« elbucsztam a színesztől Mohácsom (de ha lsten segít, nem örökre) s per varios casus et tot discrimina rerum Mohácsról Pécs, Szigetvár, Kaposvár, Keszthely Sümeg és Szombathelyen keresztül Sopronba értem.

Itt tanulni akartam, de nem volt semmim s »ex nihilo nihil«; onnan Pozsonyba mentem; itt is úgy jártam, végre innen Pápára s itt némi-leg csillámlani kezdett szerencsecsillagom. Tarcya, a derék Tarcya az, kinek mind* köszönhetek. S így vagyok itt Pápan s noha tengerfőm, de még is itt vagyok, és némi reménnyel, hogy »dabit Deus his quoque finem!« Édes örömmel függök »Képzőtársaság«-unk növekedésén, és az valóban növekszik. Talán tudod már, hogy taval voltak pályakérdések kitűzve. Az idén szinte vagnak, még pedig: 1. Lyrára, 2. balladára, 3. novellára és 4. tudományos értekezésre. A legjobb novella jutalmá 3. amazok közt a legjobb mávé 2—2 arany. Cucor, Kovács Pál és Stettner Ignác (ref. lelkész a bírálók. Már beadtuk pályamunkáinkat, e hónap 30-án lesz örömtünepünk, melyben a jutalmat s dícséretet nyert munkák elszavaltainak s felolvastatnak. A jövő évre azokonyvot fogunk kiadni érdemkönyvünk jobb műveiből. Tudod, hogy esztendőre Domanovszky is Páparajzó?

A Kliegel-könyvet még nem láttam, amelyben mint literatőrü ívdelhetileg volna. Nekem az Athenaumban jött ki egy versem (nem tudom olvastad-e? saját nevet alatt), azonban ez az első és utolsó vers, melyet tőlem lát a világ. Lemondok, barátom a verselésről, le! ez a mai világban szegény embernek háládatlan egy mesterség, átkozott keveset hajt a konyhára; lemondok tehát és a prózához állók, barátom! mitől valaha annyira iróztam. Papirosom már tele, édes Lajosom! s még szívem is tele van; mikor mondhatok el mindent, amit le nem írhatok. Aug. 21-én lesz examenünk vége, úgy intézd leveled, hogy addig ide érjen. Szeptembert és októbert Békésben töltömdem.

Elj boldogul; csókol
igaz barátod
Irtam Pápan július 7-én 1842. (jelenleg)
Petrovics Sándor tanuló.

(hajdan) Rónai szinész,
(jövőben) Sió szinész és literátor.

Élénk fényt vett Petőfi lelki világára ez a levél s tartalom tekintetében két eszmeörre osztjuk. Az egyikben hosszas, küzdelmes vándorlásról szól, a másikban az irodalmi élet azon kis területével foglalkozik, melynek ő akkor egyik munkása volt. Mind a kettő nagyon jellemző Petőfira; az előbbi már csak azért is, mert a vándorlási hajlam, hogy mondjam ösztön, lelkének egyik főszájsága. Igaz, hogy a körülmények kényszerítő hatása alatt is állt, — de hisz ismeretesek későbbi vándorlásai, mikor már nem a lét kérdése volt vezető csillaga. Azért mondja első bírálóinak egyike, Gregus, hogy életéből meg lehetne tanulni Magyarországi földrajzát.

A levél második részének legérdekesebb az a helye, ahol kijelenti, hogy lemond a verselésről; prózára akar lenni és szinész, amint a trefás aláírás sejteti. Tudatában van már a benne élő isteni szikrának, de még nem ösmeri az ösvényt,

melyet a végzett jelölt számára; ingadozik. Ez az ingadozás még tovább is tartott s a szinészélet gondolata még tovább is kísértette, sőt — mint tudjuk — meg is ejtette. S bár magy, mondja a hogy a verselés »átkozott keveset hajt a konyhára«, elhatározását, hogy a prózához áll, mégis ebben a bizonytalanságban, rendeltetése fel nem ismerésében kell keresnünk. Természetes, hogy neki, aki teljesen saját erejére volt utalva, számot kellett vetnie az anyagiakkal is, de semmiképpen nem állhat meg némeleknek azon vádja, hogy munkásságában olykor csupán az utóbbi érdek vezette. Nem, mert különben nem lett volna Petőfi s mert könnyen bizonyíthatom az ellenkezőt egy másik (1842. nov. 2-án kelt) levelének egyetlen mondatával, melyet Öregapám följegyzett. Ez a mondat így szól: »Mondjam-e, hogy nem csak a mindennapi kenyér keresése odóm (mert úgy koccsá, vagy béressé lennék s bizonyosb kenyeret cendém), hanem magasabbra töreksem; művész és költő barátom, mint hevtőlük.«

Még egy erekljót kell említenem, mely szintén édesapam tulajdonát képezi, s melyről eddig mit sem tud a világ. Toldy Ferencnek 1828-ban megjelent, »Handbuch »er ungrischen Poessie« című két kötetes művéről van szó s ez a könyv Petőfi Sándoré volt Selmeceen. Egyike azon könyveknek, melyeket Selmeceiről való távozásakor utiköltségül adott el. Első tres lapjára ez van írva:

Vettem Selmeceen 1838. dec.

3 f. 12. p. p.

Szeberényi Lajos.

Petőfi Sándortól, midőn

Selmeceet el akarta hagyni.

Ez utóbbi két sort később jegyezte bele, mikor már Petőfi nagygyá lett s ez természetes is, mert Selmeceen való elvándorlókör semmi fontosságot nem tulajdoníthatott annak, hogy kitől vette a könyvet. Egyéb írás nincsen benne, de a bejegyzés hitelességében sincs semmi okunk kételkedni. Bizonyosságul szolgál e könyv annak, hogy Petőfi már Selmeceen komolyan foglalkozott a magyar irodalom történetével s hogy szelleme szüknek találta az iskolát, magasabban járt és nem tudott oda leszállni.

Szükségeselek tartottam ezt nyilvánosságra hozni, hogy megmentssem a feladás homályától, mert úgy vagyunk az ilyen dolgokkal, hogy ma még tudjuk hitelességüket, holnap már csak hiszszük, azután pedig már kételkedünk bennük.

Ezzel elmondtam, amit forrásaim alapján elmondhattam Petőfiről s ha jellemképeinek megalkotásához nem szolgáltattam is új színt, a meglevők némelyikét talán megerősítettem egy esetvonalással.

Szeberényi László.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Névünnap.** Podhragay Pál prépost-plébános tegnap ünnepelte névnapját amely alkalomból igen sokan keresték föl az osztálmakoztiszteletnek örvendő egyházi férfiút jó kívánataikkal s üdvözléttel. A városi tanács mint patronus, a róm. kath. iskolaszék, a kath. gümnasium tanárainka testületileg tiszteltelt az ünnepelel.

— **Az ipolysági törvényszék új elnöke.** Martinovich István e hó 14-én tette le hivatali esküjét a kir. törvényszék teljes ülésében. Az ünnepeles aktusnál megjelent a törvényszék és a kir. járásbírósg egész személyzete. Az új elnököt Ráth Béla dr. törvényszék-bíró elnökelvettles üdvözölte aki válaszában kijelentette, hogy minden erejével és tehetséggel való fog tőrekedni, hogy nagyfontosságú állásával járó kötelességet teljesítse.

— **Házasság.** Gerő Gyula bányamezőnk február hó 2-án köt házasságot Böhm Berta kisasszonnyal Besztercebányán.

— **Vizgák a főiskolán.** A bányászati és erdészeti főiskolán a jövő hó elsején kezdődnek meg az első félévi vizsgálatok és megszakítás nélkül tartani fognak a hó végéig.

— **Gyárvizsgálatok.** Holesch István dr. a besztercebányai kereskedelmi és iparkamara titkára a tegnapi napon megvizsgálta a város területén levő gyárakat s elismerését fejezte ki az azokban tapasztalt rend fölött.

— **Halálozások.** Weisz Zsigmond esperes honntemelti plébános e hó 16-án életének 59 évében meghalt. Temetése nagy részvét mellett e hó 18-án volt. Az elhunyt esperes oszlopa volt Németiben a magyarorszátnak s így halála nagy csapás a magyarságra nézve. — **Zenker Vencel** nyugalmazott bányagondnok e hó 18-án életének 81 évében elhunyt. Neje és fia gyászolják. — **Néhai Hornyák János** volt 1848/49-iki honvédfőhadnagy a helybeli m. kir. bányagazgatósági kezelősegédtsízt özvegye hosszas szenvedés után folyó hó 22-én meghalt.

— **A lyceumi hangverseny.** A selmecebányai ág. hitv. ev. lyceum zenetársasága f. évi februárius hó 1-én a Városi Vigadó termében táncal egybekötött jótékonykedő hangversenyt rendez. A mulatság kezdete pontben este 8 órakor. Belépő díjak: karzati hely 2 K, földszinti ülőhely 1 K 60 f, ifjúsági személy-jegy 1 K, diák-jegy 50 f, család-jegy 3 személyre 4 K, 5 személyre 6 K. Felülírókat köszönettel fogad és hirdalpig nyugtáz a rendezőség. Jegyek előre válthatók Joerges Á. özv. és fia könyvkereskedésében és Márkus M. cukrászatban. A hangverseny műsora a következő: 1. Vocelka-Bajza: »Honfidal«, Előadja a vegyeskar; 2. Gouvy: »Svéd tánc«, Előadja a zenekar; 3. A Mosonyi-Komócsi: »Szentelt hantok«; B) Császár: Kar a »Kunok« című dalmból. Előadja a vegyeskar; 4. Várad: »Szivárány«. Szavallja Soltész János VIII. o. t.; 5. A) Holländer: »Fonódal«; B) Gruss: »Pizzicato«. Előadja a zenekar; 6. Belezany: »Magyar népdalegyveleg«. Előadja a vegyeskar; 7. Eandler: »Nyitány«. Előadja a zenekar.

— **Táncmulatság.** Az istvánházi önkéntes tűzoltó-egylet folyó évi február 1-én táncmulatságot rendez saját pénzátára javára.

— **A selmecebányai gyorsírók.** Gyorsíróink dícséretes gyorsasággal dolgoznak a Markovits Iván emléktünetp előkészítő munkáján. Mult vasárnap megválasztották a szükbe bizottságot, melynek elnöke Vörös Ferenc lb. följegyzé lett, jegyzője pedig Szitnyai Kornél és Graza Lajos gyorsíró. Meggyeztek a díszelnökök és védnökkök személyre nézve is, akiket e napokban fognak felkérni. E mellett érintkezésbe léptek a hazai gyorsíró egyesületekkel, körökkel s mindent elkövetnek arra nézve, hogy a gyorsírás városunkban, a hazai gyorsírás mesterének városában is lendületet nyerjen. A pünkösdi országos gyorsíró elismerés méltó buzgalommal készülnek s még az újabb szervezett tanfolyam növendékeit is a versenyök sorába fogják állítani. Már is nagyon érdekes emléktárgyakat gyűjtöttek illetve fedeztek fel Vörös Ferenc és Váczy János biz. tagok, akik már a mult évben kezdték meg a nyomozásokat s mikor ebbeli eljárásuknak sikerét látták, csak akkor vetették fel az országos gyorsírói verseny és Markovits-ünnep eszméjét. Ily megfontolt s jól előkészített tervezés bizonyára a kívánt eredményre fog vezetni.

— **Szomorú híre.** Lapunk zártakor értesülünk arról a nagy csapásról, amely Heinicz Hugó ügyvédet és családját érte. Egy év előtt férjhez ment kedves leánya Klára, Nehoda Jenő özdi vasgyári ménök neje e hó 26-én váratlanul elhunyt. Az elhunyt rendkívül jósgú, kedves fiatai

asszony halálhíre általános megdöbbenést és részvételt keltett az egész városban, ahol mindenki ismerte és szerette a viruló, jó kedélyű szép fiatal asszonyt. Temetése holnap lesz.

— **Magyar ipar a jótékonyosság szolgálatában.** A József kir. herceg Szanatorium Egyesület újabb olyan anyagi forrás után nézett, mely indirekt növeli az egyesület bevételeit. Ilyen az újabb vállalkozásuk „Csak egy virágzálat” levélpapíros, mely tisztán és az utolsó simításig magyar ipar termék. A versenyképesség, művészi ízlés, minőség és az ezen levélpapíros ajánlását és elterjedését könnyűvé teszi, hiszen 50 drb csontlevélpapíros és 50 drb hozzavaló borítékkal igen tetszetős alakban és kivitelben az I. minőségű 3 K, a II. minőségű 2 K 30 f és 10 levélpapíros 10 borítékkal férfi vagy női alakban csak 50 fillér. Ezen levélpapírosok kaphatók itt helyben Joerges Á. öv. és fia és Grohmann Gyula könyvkereskedéseiben. Miután ezen levélpapírosok eladásából befolyó jövedelem 30%-a a szegényorsú tudósbetegek gyógyítására lesz fordítva, kérjük jószívű közönségünket, de különösen a hölgyeket és a sanatorium helyi bizottságának tagjait, nemkülönben a minden nemecselő mozgalmat támogató főiskolai ifjúságot, hogy ezentúl kizárólag „Csak egy virágzálat” levélpapírost használjan.

— **Az ipolysági gazdasági és ipari kiállítás nagy bizottsága** a hó 23-án Ipolyságon ülést tartott, melyen megállapította a kiállítás tervezetét, megválasztotta az egyes szakcsoportok elnökeit, alelnökeit és biztosait, valamint megalkototta a bizottságokat is. A kiállítás címe: „Hontvármegye és Selmec—Bélabánya város testvér-törvényhatóságok általános közgazdasági kiállítása” lesz; tartamának ideje 1908. évi szeptember hó 19—27-ike közötti kilenc nap. Városunk részéről a nagybizottság tagjai: Cseh Lajos bányatanácsos, Farbak István nyug. főbányatanácsos, Fizély Károly, Krause József és lt. Oszwald Gusztáv iparosok, Geist Jakab, Schwartz Lipót és Weisz Adolf gyázigazgatók. Horváth Kálmán polgármester, Hamrák Ferenc kohóművelő. Sobó Jenő főbányatanácsos, Sümegh József városi kérészt, dr. Tóth Imre bányakerületi főorvos, Vadas Jenő főerdőtudós, Vörös Ferenc városi tb. főjegyző és Zólyom Imre városi erdőmester. Ezen tagok az egyes szakcsoportokba is beválasztottak és pedig: az erdészeti főcsoport elnökéül: Vadas Jenő, erdészeti alcsoport elnökéül: Zólyom Imre; a bányászati főcsoport elnökéül: Farbak István, ásványtani alcsoport elnökéül: Cseh Lajos; az építészeti főcsoport elnökéül: Sobó Jenő; a gyümölcsészeti főcsoport elnökéül: dr. Tóth Imre; a bányászati bizottságba: Hamrák Ferenc; a házi ipari és kisipari bizottságba: Fizély Károly, Krause József, Oszwald Gusztáv és Vörös Ferenc; a gyümölcsészeti bizottságba: Sümegh József; a gyári főcsoportokba elnökéül: Geist Jakab, Schwartz Lipót és Weisz Adolf. — Városunk polgármestere a nagybizottság egyik alelnökévé választotta a vármegye alispánjával és Ipolyság képviselőjével együtt. A nagybizottság elnöke: Lits Gyula főispán; a kiállítás védnökei: Koburg Fülöp kir. herceg és Kermán Kólos hercegprímás, mint a megye nagybirtokosai. — Széles mederben indultak meg az előmenkálatok; a földművelésügyi, a pénzügyi és kereskedelemügyi minisztériumokoz is támogatásért és segélyért fordult az elnökség és a hontmegyei gazdasági egyesület, melynek elnöke Ivánka István lelkes híve és ügyvezető alelnöke a kiállítási nagybizottságnak. A megye inkább a gazdasági részeket fogja kitölteni, az ipari részeket pedig városunktól várják az érdeklődők. — Nem kétekedünk, hogy ezen várakozásnak városunk érdekeit közei meg is fognak felelni. E tárgyra még többször visszatérünk.

— **Lapok Körömócbányán.** A következők értesítést kaptak Körömócbányáról: A „Körömócbányai Népbank” fakamrájából huzamosabb idő óta, lapják

a fát. E hó 18-án végre megfogták a tetteseket egy hentesegéd meg inas személyében akik a fát állítólag gádzájuknak vitték. Alulírott e lap tisztelt olvasóival és a nagy közönséggel tudatja, hogy ezt a lopást nem az ő alkalmazottai követték el. *Telekí Antal* hentes és korszmáros.

— **Aki sohasem nevet.** Tizenöt évvel ezelőtt történt Pittsburgban, hogy egy Berkman Sándor nevű anarchista ráölt a többszörös amerikai milliomosra Fricke. A golyó azonban edél tévesztett és a merénylet elfogták és 15 évi kényszer munkára ítélték. Midőn az anarchista az ítélet kimondása után elhagyta a termet hangosan megesküdtött, hogy megöngia magát bosszulni, míhelyt szabadságot visszanyeri. Ezt pedig egy évvel ezelőtt nyerte vissza. A milliomosra, kit a golyó csak hajszálynira került el, oly nagy benyomást tett ez a merénylet, hogy azóta nem látták mosolygni. Newyork V-ik kerületében vasrácsok mögött él fejedelmi palotájában. A nyilvánosság előtt sohasem jelenik meg, mert meg van győződve, hogy valamelyik napon mégis eltalálja egy golyó vagy tör. Összeköttetésbe lépett egy detektív vállalat vezetőjével, hogy mindenütt figyeljék és óvják meg, különösen magától Berkmanól. A milliomos kocsikirály 50 éves. Jövedelme állítólag 80 millió márkára évenként. És ez a duszagad ember sohasem mer mosolygni, sohasem mer aludni folytonos rettegésben él, elzárkózik fejedelmi palotájában és 40000 márkát fizet évenként őrzéséért. Nem valami irigylésre méltó élet lehet ez!

— **A lustaság gyógyítása.** Nálunk is látni szokszor egészséges és erőteljes embereket, kik városról-városra járnak koldulni, csakhogy dolgozniok ne kelljen. Ezeket Hollandiában a következőképen gyógyítják kik lustaságukból. Egy reggeli sálam alkalmával — beszélj egy kereskedő, ki üzleti dolgok elintézése miatt Amsterdamban tartózkodott — a part mellett egy csapat embert láttam, kik egy kút körül álltak, melybe ép az imént bocsjítottak le egy tabzaszakadt embert. Kinyitottak egy a kútban lévő vízvezetékí csapot és a viz hatalmas sugárban zuhogott a kútba és mindig magasabbra emelkedett a viz benne. Az alábocsátott ember teljes erővel szivattyúzta ki a vizet, hogy a zuhogó vízárban el ne merüljön. Megsínálva a szegényt, felvilágosítást kértem a dolgról, melyről azt hittem, hogy kegyetlen tréfa. „Uram” — felelt egy ősz ember — „ez a szerencsétlen itt lent mint méltóztatik látni igen erős egészséges kezekkel van megáldva és mégis házról-házra jár, hogy összekoldulja mindennapi kenyérért, melyet tisztességes munkával maga is meg tudna szerezni. En magam is már vagy húszszor kiálttam neki munkát, de nem kell neki. Most éreztetjük vele, hogy tud dolgozni. Ha igénybe veszi keze erejét akkor megmenekül, ha nem, belefól a vízbe. De tetszik látni milyen szorgalmasan szivattyúzza. Ha félóra múlva húzzuk remélhetőleg jobb föltételekkel lesz a jövő tránt.” — Ez mag is történt és a kúra használt.

— **Az „Egészségügyör”** című Fodor G. Géza szerkesztésében és az „Egészségügyör” irodalmi vállaalt” kiadásában eddig havonta egyszer-egyszer havonta kétszer (10 és 25-én) megjelenő Közegészségügyi szaklap, melynek állandó melléklete a Bród Miksa dr. sz. főv. gyermekorvos által szerkesztett „Gyermekszoba” című gyermekégszségügyi lapocska, folyó hó 15-én megjelent első számával a második évfolyamba lépett. A valóban hasznos, hézagpótló tartalmú lapot t. olvasóink szives figyelmébe ajánljuk, mert ezen lapnak egy intelligensabb családban sen szabad hiányoznia. A lap sok érdekes és fontos közleményei közül megemlítjük a következőket: Előszót, írta Donáth Gyula dr. egyetemi tanár, a „Klinikai fizeték” főszerkesztője. — Vörheny és a főváros, írta Fekely Sándor dr. sz. főv. tiszt. orvos. — A nő a közegészségügyben, írta Vidéky Apollonia az Orsz.

Közegészségügyi Egyesület Hölgyosztály elnöke. — Formális a levegőben, írta Dévay Mór dr. sz. főv. tisztiorvos. — Tífusz Meránban, írta (— y — z) — s egész sereg vegyes, külföldi hírek, kérdések és feleletek, irodalom. Az állategészségügynek egész külön rovata van, melyet Gergely Miklós állatorvos vezet, szintén érdekes közleményekkel. Melléklete a „Gyermekszoba” című kis lap, mely hasznos és különösen az anyáknak igen tanulságos dolgokat tartalmaz a gyermekek egészségügyére vonatkozólag. A fölöp 20, a melléklet 16 oldal terjedelmű. Előfizetési ára egy évre 5, fél évre 2 korona 50 fillér. A „Gyermekszoba” egy évre 2 korona. A lapot a szerkesztő és kiadóhív. igazgató programja vezeti be, melyben rámutat a szerkesztő azokra a visszáságokra és arra a nem-törődőmségre, amelylyel nálunk hazánk legfontosabb ügye a „Közegészségügy” kezelteik.

— **Választmányi ülés.** A magyarországi munkások rokkant- és nyugdíjgyelet selmecebányai főlkja ma délelőtti félét órakor választmányi ülést tart az egylet helyiségében, a Gyurkovicsné-féle vendéglőben. Az ülésre a tagokat ez uton is meghívja az elnökség.

— **Ságody Otmár** volt Nemzeti zenedei tanár, most elsözben mutatkozik be a zongorázó közönségnek 5 gyönyörű műdal kompozícióval. Pényes tanúbizonyoságot adva arról, hogy elsőrendű zenentalentummal van dolgunk, akiben sok a poezis és a finom zeneiélés. Ezeket a kiváló kvalitásokat dicséretre méltóan tudta érvényre juttatni Imádság, Őszi hangulat, Gyermekek, Erdőben, Ősznap című műdal szerzeményeiben. E dalok, a zenehez méltó fenséges szöveggel most jelentek meg a Magyar Zenemű kiadórtársaság kiadásában és 1 koronáért kaphatók minden könyves boltban és zenemű üzletben. Ugyancsak most jelent meg a M. Z. K. T. kiadásában Fráter Loránd, Tarnay Alajos és Kerner Jenő két-két magyar utója. Egy-egy füzet mely két nótát tartalmaz 1 kor. 50 fillérbe kerül. A M. Z. K. T. nagysikerű első kiadvány a Fráter Loránd szerkesztette 100 dalos gyűjtemény m. a 6-ik kiadást éri el. A kiadórtársaság megszerezte Kéry Gyula 20 dalos gyűjtemény kiadásának jogát és az egész gyűjteményt 2 koronáért bocsátja forgalomba. Az itt felsorolt összes zeneművek Zámor Simon hangjegymetsző intézetében készültek.

— **Tudósbetegek felvétele.** A József kir. herceg Szanatorium Egyesület elnöksége a helyi bizottság elnökét *Tóth Imre* dr. ker. főorvos arról értesítette, hogy két tudósbeteg a Szanatoriumba való gyógyítás végett felvenni hajlandó.

— **Singer varrógép.** Ezen név, a Singer, a varrógépé részére azon biztosíték, melylyel világhírűtök a legjobb anyag és mintaszert összeállításk által nyerték. Ez annak az oka, hogy annyi sok gyáros és kereskedő arra törekszik, varrógépéit melyek a Singer és T. egébjelűek mintájára vannak összeállítva. „Singer” „Singer rendszer” „ajvitt Singer” sőt „valódi Singer” név alatt hozzák forgalomba. Ezért ne hagyja magát senki megévesztetni, hanem a varrógép vételénél mindig azt kell megkérdezni, vajjon a gép „Singer Co.” gyárából ered-e? és ne elégedjék meg az ember kitérő nem határozott választással. „Singer” eredeti varrógépé csak a Singer Co. eladási helyein kaphatók és azért legelőszérűbb, tessék egyenesen azon eladási helyek egyikehez fordulni, melyek mindegyike nagyobb helyen. Selmecebányán Kossuth Lajos-tér 4. szám alatt létezik, azon célból, hogy az ember valóban Singer eredeti varrógépéhez jusson.

— **Még előőbb** a Magi féle ízesítő, ha a kiürült eredeti íveteg a kereskedővel utánötöljük!

NYILT-TÉR.

E rovat alatt közlöttekért nem felelős a szerk.

Köszönetnyilvánítás.

Fogadják mindazon jóakaróim, kik szeretett férjem bekövetkezett halála alkalmából részvétüket kifejezték, egy részemről valamint famtól, hálás köszönetem.

Selmecebánya, 1908. január hó 22-én.

Özv. Zenker Vencelné.

**Nagyon alkalmas utazásoknál. — Nélkülözhetetlen rövid használatú, fél-
Főtőlentítő hatóságait megvizsgálva.**

Altest Hécs, 193. illus.

Kalodont

nélkülözhetetlen
fog-créme.

A fogak tisztán tartásához fogviz nem elegendő. —
Sítávóitassa a fogus körül akaratlanul képződő ártalmos anyag, csakis mechanikai tisztálással egyesített egy feleslegesen és antiszeptikus hatással bíró fog-Créme-
mel elérhető. A „KALODONT” használata az összes kulturálatlanokban a leghatasosabbnak be-
bizonyított.

MOLL-FÉLE SEIDLITZ-POR

Ényhe, első hálszer mindazoknak, kik emésztési zavarákban és
az első élméid egyéb következményeiben szenvednek.

Egy eredeti doboz ára 2 K.

Vidéki gyógyszerárakban kérjük MOLL készítményeit.

MOLL-FÉLE SÖS-BORSZESZ

Fájdalom csillapító **Bodortzőles**,
és erősítő

elismert, régi jó hírnevű hálszer szaggatás és
hűléstől származó mindennemű betegségek ellen.

Eredeti üveg ára K 190

Kapható minden gyógyszerárakban és drogériákban.

Főszékhely MOLL A. gyógyszerész,
cs. és kir. udv. szállító, Bécs, I. Tuchlauben 9

Menyasszonyi kelengyék selyemből méterenkint 85 krtól
11 ftt 35 krig minden színben!
Porto és vámentesen házhoz szállítva. — Mintak nagy vá-
lasztékban postafordulattal küld: **Henneberg selyem-
gyára Zürich.**

Köszönetnyilvánítás.

Édes Anyánk elhalálozása alkalmából a
selmec-rónai temetkezési egyesület a szabályszerű
temetkezési járulékat kifizetése által, valamint a
nagytekintettű m. kir. bányaigazgatóság jölektű elnö-
kének nagyságos Grillusz Emil főbányatanácsos és
a tisztelősi kar segély adományozása által kegye-
sek voltak kínos helyzetünket enyhíteni.

Fogadják a jölektű adakozók és azok, kik
édes anyánk temetése alkalmával a végtségesség-
nél megjelenve fájdalomnk iránt részvételt tanu-
sítottak, a család legmélyebb halálját.

Selmecbánya, 1908. január 25.

A család nevében:
Hornyak Ilona.

- Strudtleik önemet polgár.
- Kínosok
 - Vizkosok
 - Kapusza
 - Vidlicska
 - Jedlicska
 - Kvasznicska
 - Trotyák
 - Drosgyák
 - Medyved
 - Nyevajzsa

Galganszki a „Klopascka” helyi tót lap szerkesztője.
Dr. Kapáner ügyvéd, a helyi magyar újság szerkesztője,
— bizottsági tagok.

Élnők. Az ütést megnyitom.
Galganszki és az új polgárok. Pozslovenszki! Nyero-
zumjeme magyarszki!

Jegyenye. Csak nem fogunk tótul tárgyalni! ?
Élnők. A törvény értelmében itt tótul is szabad
beszélni.

Strudtleik. Dann hitte gehorizant auch deutsch.
Aranyos. No még csak az kellene, hogy németül is
tárgyaljunk.

Élnők. Hát bizony itt németül is szabad beszélni.
Galganszki és az új polgárok. Nye dovolime! Len
poszlovenszki!

Nulfatt és Krudelszki. Nem tjrjük, hogy itt más
nyelven, mint magyarul beszéljenek. Inkább menjünk el!
Tudmányi és a provizians. Igen menjünk el.

(A főtanácsosok, a tanár, a provizians, és a régi
polgárok felháborodva távozásra készülődnek.)

Dr. Kapáner. (Nagy zaj. Felkiáltások: elől . . . ki
kell dobni . . . csak neki köszönhetjük e cifra nagy köz-
ségi állapotokat. Másrésztől: Pocsujme, a le ne poszlovenszki.
Az öreg Strudtleik: Hol dich der Teuffel! Ne tessék lár-
mázní és távozní. Egy indítványt tesztek. A fenofordó há-
borgó körülmények között törvényes alapon állok akkor, a
mídom indítványozom, hogy a tárgyalás nyelve legyen a
latin (nagy zaj: nem tudunk latinul) vagy hát a volapük
(még nagyobb zaj: ezt még úgy sem) vagy ha úgy tesztek
az eszerlantó (szonygy zaj: azt se tudjuk mi az! Maga
egy igazi eszerlantó) Okaim . . .

Élnők. (Hirtelen közbévig.) Az indítványozó bizott-
sági tag ur, úgy látszik, mego . . . no igen megbotlott;
mert a törvény egyenesen elrendeli a községekben való őlü
nyelv, vagy nyelvek használátát. Már pedig az ajánlott
nyelvek egyike sem őlü.

Galganszki és az új polgárok. (Zajongva). Poz-
slovenszki! Pozslovenszki!

(A főtanácsosok, a tanár, a provizians és a régi
polgárok e fájdalommal felkiáltással: idáig jutottunk hát a
nagy községgel!) a kijáróig tódnunk. Itt vissza tartja
őket dr. Kapáner.)

Dr. Kapáner. Még ne távozzanak kérem. Még egy
indítványom van, mellyel szintén törvényes alapon állok.
(Nagy éles hanggal.) Alakuljunk át kisközségek, vagy ha
úgy tesztek ismét vissza vávozní. (Irtározás zaj.)

Galganszki és az új polgárok. Pozslovenszki! Poz-
slovenszki!

(A főtanácsosok, a tanár, a provizians és a régi
polgárok felháborodva és Dr. Kapánerre dühös pillantáso-
kat vetve, most már csakugyan eltávoznak.)

Élnők. (Csengel.) Kíván még valaki szólni? Ha nem,
a tárgyalást befejezhetnek jelenleg ki és kimondom, hogy
a határozatokat majd én diktálom be a jegyzőkönyvbe.
(Firká főjegyző mélyen meghajtja magát.) Most elmehetnek

(Galganszki, az új polgárok és dr. Kapáner felhábo-
rással ordítják: Hiszen még nem tárgyalunk semmit! Ezt az
erőszakoskodást nem tjrjük! Basánszki uram maga
basánszkodik!)

Élnők. Mit? Basánszkodom? (A bírőhoz.) Azonnal hi-
vasson el Miska huszáromat és a három csendőrt. (A bírő
a kishírt elküldi.)

Mire a huszár és a csendőrok megerkeznek, a te-
remben már csak a főszolgabíró, aki diktál, a községi
főjegyző, aki ír és a bírő, aki aláír, van jelen.

Másnap a „Klopascka” így írt: Győztünk! nem enged-
ték meg, hogy a közgyűlésen csak magyarul tárgyaljanak.
Az nem baj, hogy az elnök főszolgabíró a gyűlést fel-
oszlatta, mert elvünk az, hogy inkább semmiféle, mint
magyar nyelvi tárgyalás.

Dr. Kapáner pedig ezt írta lapjában: „Győztem!
Indítványaimnak nagy lelkesedéssel való egyhangú elfoga-
dását, hogy vagy latin, vagy volapük, vagy eszerlantó
nyelven tárgyaljunk, vagy hogy kisközségek, vagy vissza
várossá alakuljunk át, csak az elnök fő Basánszki hasá-
nkodása akadályozta meg. De a kis községek, vagy vissza
várossá lennéő átalakulásra vonstoköz indítékainál, a
megszokott tárgyalásiósszággal, lapom jövő számban fogom
tárgyartárással felvitelni. Addig is tudj az olvasónak és
— nekem, a jelen! vagy félünk!”

(A II. jelenet a jövő számban jelenik meg.)

HIRDETÉSEK.

**Költözökös következtében összes bútor
azonnal eladó.**

özv. Jölg Vilmos dr.-né
Zsigmondy-utca saját ház.

A Szentháromság-téren levő II.
ker. 6. sz. Kachelmann-féle házban

**egy üzleti helyiség
azonnal kiadó.**

Tudakozódní lehet a tulajdonos-
nál délutánonkint 2—7-ig.

Császárfürdő

Budapesten. Nyári és téli
gyógyhely. a magyar legismert
tulajdon. Élfőrangú kénes hévízü
gyógytűró; modern berendezé-
stűró; lényelmes iszapfűró; uszodák, fürők, kő- és márv-
nyfűró; hűdög, szénasavas- és villamosvíz-fűrók. Ivó- és be-
légtelési kóra. 200 hűnyelmes lakoztóra. Szőlő kezelés, jütá-
nyos árák.

Prospektust ingyen és bérmentve küld
Az igazgatóság.

SELMECBANYAI HIRADÓ

Hirdetések
felvételének
élepe
kiadóhivatalában.

3 ÚJ SZÓ ...
**ALTVATER
GESSLER
BUDAPEST**

**GESSLER SIEGFRIED
JÁGERNDORF-BUDAPEST**

GESSLER FÉLE VALÓDI
**DANUBIUS
MUSTÁR**
KIVÁLÓ UDONSÁG

Aki köhög
és egészését szereti, az hasz-
nálja az orvosilag kipróbált, kö-
högös, rekedésség, hurutok, el-
nyálkodás, gégész- és torok-
katarus ellen ajánlott

**KAISER-FÉLE
MELL-CANEMELLÁT**
A HÁROM FENYŐVEL.

Mellegnyok pártalan voltát és köny-
nyűen nyelhető hűz sikerét
5245 próbizárlás hűtelisített
akrati öltéé bizonyítja.

Csomagja 20 és 40 f.
Dobozokban 80 fillér.

Kapható
MÁRKUS M. cukrászatában és
MARGÓTSY J. ÖRÖKÖSÖK
gyógyszertárá a „Megváltóhoz”
Selmecbányán.

**Tűdöbetegségek, hurutok, számar-
köhögés, skrofulozis, Influenza**
ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánva.

„Sirolin

„Ez az új érvényes és a lealatt, megzár-
tású és köhögést, vildórt, efféle izsádat

Mintbogy értékeses utazótalakat is kínálnak, kérjen mindenkor
„Book” eredeti csomagolást.

„Roche”

Kapható orvosi rendelre a gyógyszerárak-
ban. — Ára üvegenként 4.— koronás.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svíc)

